

nec, ki leži ob znožji Krima, našel pri tréblenji grabnov kantonske ceste, prezanimive ostanke takih poslopij, kakor vam je sem zgoraj opisal. Gosp. Peruci je to stvar takój naznanil izvedenemu možu g. Drag. Dežmanu, váruhu deželnega muzeja. Na Dežmanov predlog je deželni odbor v svojej seji 23. dné julija dovolil 200 gld. za prvo delo, da se izkopavanje in odkrivanje teh za znanje v starinstvu prevažnih ostankov nadaljuje. Našli so užé mnogo kamenénega in kosténega orožja in orodja, namreč: zanimive sekire od jelenovega roga, izvrstne oslè, s katerimi so brusili orodje, različna bodala in igle narejene iz koncev jelenovega roga in velike trnjake, ki nam so najboljša priča, da so bili stanovalci teh poslopij izvrstni ribarji. Tudi pušic se je dobilo mnogo, ki so vse kamenéne, kosténe ali pa rožene in zeló ostre. Posebno zanimivi so lonci od gline, vsi izdelani brez orodja z golo človeško roko in prav dobro ohranjeni. Nekateri kažejo užé precej lepo obliko, nekateri so celó opisani, kar je dokaz, da óni prestari narod, ki jih je delal nij bil brez vsega čuta za umetelnost. V jednom lonci so se našli še celó ostanki neke jedí, podobne kislemu zelju. A nij treba mísliti, da je to res zelje, kajti ljudjé o zelji takrat še nijso vedeli ničesar, nego to so ostanki neke užitne rastline, kí se še zdaj nahaja po laških jezerih. Razven te rastline so se našle tudi lupine od lešnikov, kósčice od drnulje in povodni oreh, ki ga zdaj na Kranjskem nikjer več nij. Vse te prezanimive stvari so po trudoljubívem prizadevanji gosp. Dežmana shranjene v spodnjem oddelku ljubljanskega muzeja, kjer si je lahko sami ogledate. Meseca avgusta je strokovnjak gosp. Dežman javno govoril v deželnej dvorani v reduti vpričo obilo zbranega občinstva o stanovanjih na koleh sploh in o stavbah najdenih na ljubljanskem močvirji še posebej. Iz njegovega govora je prinesel „Slov. Narod“ obširen popis, po katerem smo tudi mi denes posneli toliko, kolikor vam je treba, da se upoznate tudi vi s preimenitnimi stavbami na koléh. Po prizadevanji nevtrudljivega gosp. Dežmana se je ta novica raznesla užé po vsem svetu in tako se zdaj piše in govóri skoraj povsod o prevažnej najdbi na ljubljanskem močvirji. Upati je, da bodo izkopávanja, katera vodi posestnik gosp. Peruci, kí ima za to preimenitno stvar tudi največje zasluge, še marsikaj zanimivega odkrila in „Vrtec“ si bode prizadeval, da take stvari tudi vam objavi, kolikor mu bode prostor dopuščal.

lv. Tomšič.

Sreča pod križem.

Zares lepa navada po našej domovini je ta, da ljudjé ob cestah in tudi drugod stavijo sveta znamenja in križe. Popotnik se pri takem znamenji rad ustavi, da si malo odpočije in dušo okrepi sè sveto molitevjo. Meni se ne zdí nič lepšega in hvalevrédnejšega nego li ta prelepa in Bogu dopadljiva navada. Nú, ta navada nij samo pri nas po Slovenskem nego tudi pri naših dobrih sosedih Hrvatih in povsod, koder koli prebivajo kristjani. Srečna vsaka dežela in srečni njeni prebivalci, kí se mogó ponašati z obilnim številom takih svetih znamenj, naj si bodo užé na polji, ob stezah ali cestah. Mi katoliški kristjani se pač ne moremo z ničemur bolj veličati in ponašati nego li sè svetim križem našega odrešenika Jezu Krista. Tudi míslim, da se vi, pre-

ljubi otročiči, vselej lepo odkrijete, kedar koli greste mimo tacega kraja, kjer stopi kako sveto znamenje ali še celó presveti križ našega izveličarja.

Da, to je lepo od vas, tako delajo vsi dobri in pridni otroci! Tako je delal tudi Martinek, sin poštenega mizarja. Bil je jedva kacih devet let star, ko se je necega dne izprehajal z bratcem Ivankom ob robu bladenega gozda pri vélikej cesti. Tu zagleda poljske težake, ki so ravno poklekneli pred znamenje svetega križa, da bi se k Bogu pomolili, predno začnó svoja težka dela. Martinek je vse to iz daleč gledal, a ko pobožni težaki otidejo, pristopi tudi on k svetemu znamenju pred lično kapelico, ki je stala ondu ob velikej cesti pri gozdu. Kapelica je bila od vseh strani lepo pobarvana, v njej veliko krasno razpelo (križ), zaprta je bila z železnimi vratici, in v sredi je gorela lična lampica. Ko Martinek pogleda skozi železna vrata, obide ga sveto čutilo, pade na kolena, sklene in povzdigne svoji beli ročici ter prav pobožno moli. Domóv se vrnivši, povedal je vse materi z óno otročjo odkritosrčnostjo, ki jo imajo samo mali, nedolžni otročiči. Mati je pohvalila Martinka in mu dovolila, da sme vsak dan pred večerjo svojo molitev opraviti tam pred svetim križem v kapelici.

Necega dne je Martinek po starej navadi ravno klečal pred kapelico in molil. Pripetí se, da se je mimo peljal imeniten gospod iz bližnje graščine v lepej dragocenej kočiji. Pobožni graščak stopi z voza, da bi pozdravil znamenje sv. križa, kar ugleda Martinka klečečega pred kapelico, ki je tako lepo in pobožno molil. Čudil se je dobremu mizarškemu dečku, a še bolj se je čudil temu, da se deček tako milo joka. Pohvali ga zaradi njegove pobožnosti in ga vpraša, zakaj tako milo joka. „Ali vi nikoli ne jokate,“ odgovori Martinek, „kadar klečite tukaj pred križem našega odrešenika? Le pogledjte, s kako lepimi besedami nas kliče k sebi!“ Spodaj pod križem je bilo namreč zapisano: „Sin! zaradi tebe sem na križi. Vedno te čakam z razprostrtima rokama in z odprtim sreem, da te objamem in pritisnem k sebi! Delaj po mojih zapovedih in bodeš z manoj v raji!“

Graščak se zamisli v te besede ter je sklene odslej resno prevdarjati. Seže v žep ter podarí dobremu dečku tri zlatníke. Vesel kakor še nikoli priteče Martinek domóv k materi ter jej pokaže lepe rumene novce (denarje), za katere mu mati kupi novo obleko. A tudi pozneje, ko je bil Martinek užé sam svoj gospodar, bil mu je graščak vedno na roko, in Martin se je vse svoje žive dni spominjal, kako ga je sreča dotekla pod križem pri kapelici kraj ceste.

Otroci! odkrite se vselej, kadar greste mimo znamenja svetega križa!

(Po „Bršljanu.“)

Kukavica in ševa.

(Po Hagedorn-u posl. Sv. P...ar.)

Kukav'ca ševa *) bara:
„Kak je? povej mi ti
Da potovalka štorklja
Modrejša nij kot mi?“

„Spríčuje naj nam ona,“
Jej ta odgovori,
„Da mnogo potovanja
Neumnih ne zmodri.“

*) Ševa = skorjanec, die Lerche.